

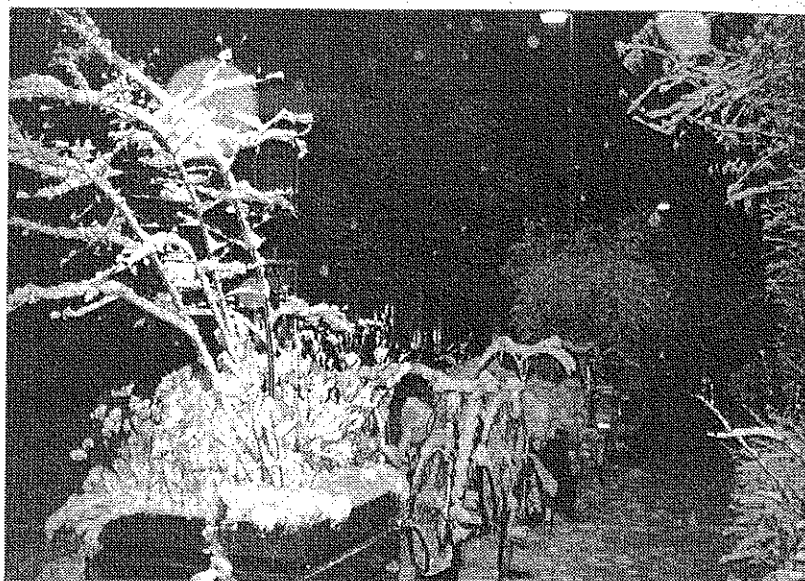
STRAATGROEN

Geveltuintjes en plantenbakken

Wat te planten en hoe te verzorgen

Plantenbakcommissie Wittevrouten

Derde herziene uitgave, Mei 2008

Ineke Thierauf en Lilian Verhaak ("De Tuinmaker")

Met adviezen van:

Betty Tielkemeijer en
Rob van der Steen, milieuvriendelijk hovenierswerk.

© Copyright 1996 Plantenbakcommissie Wittevrouwen,
Ineke Thierauf, Utrecht; plantenbak@wittenvrouwen.nl
www.wittenvrouwen.nl/plantenbak

Vermenigvuldiging alleen toegestaan voor eigen gebruik van onder andere
bewonersgroepen. Voor commerciële doeleinden vooraf schriftelijke
toestemming nodig van Plantenbakcommissie Wittevrouwen

INHOUD

1. Plantenbakcommissie Wittevrouwen

- Groen Wittevrouwen
- Ontstaan Plantenbakcommissie
- Straatgroen Wittevrouwen gewaardeerd

2. Tips voor aanleg straatgroen

- Regels gemeente
- Keuze planten
- Dieren in het groen

3. Tips voor het verzorgen van de planten

- Planten
- Water geven
- Mulchen
- Bescherming tegen katten
- Luizen
- Mesten
- Opbinden
- Extreme hitte en kou
- Onkruid
- Winterklaar en voorjaars schoonmaak

4. Planten verzorgen het jaar rond

5. Snoeien in het kort

- Klimplanten
- Struiken en struikachtige planten

6. Internetsites

7. Plantenlijst

- Eenjarigen
- Tweejarigen
- Bollen
- Vaste planten tot 25 cm
- Vaste planten tot 100 cm
- Kruiden
- Heesters volle grond
- Heesters ook voor bakken
- Bomen

8. Wandeling "Ontdek de groene vingers van Wittevrouwen"

1. PLANTENBAKCOMMISSIE WITTEVROUWEN

Groen Wittevrouwen

De wijk Wittevrouwen in Utrecht. De huizen zelf vaak met alleen een klein plaatsje achter, maar voor wie de weg weet een verbazend groene wijk. Grote openbare tuinen achter poortjes verstopt. Intieme straatjes met bijna huis aan huis gevelgroen en plantenbakken. Wandel of fiets de route achter in dit boekje om dit zelf te ervaren. De toevallige bezoeker kijkt blij verrast rond, zal misschien af en toe zijn wenkbrauwen fronsen bij straatgroen, waar de verzorging wat achter is gebleven. Onzichtbaar is het doorzettingsvermogen van zeker 10 bewonersorganisaties om al dit groen tot stand te brengen en groeiend en bloeiend te houden. En niet te vergeten de bereidheid van een aantal gemeentehoveniers en hun chefs om tijd en geld beschikbaar te stellen om aan de wensen van de bewoners tegemoet te komen.

Ontstaan Plantenbakcommissie

Midden jaren zeventig was de wijk Wittevrouwen een kale wijk, op een paar straten met bomen na. Eind jaren zeventig begin jaren tachtig begon de gemeente Utrecht aan het herstel van oude stadswijken met inspraak en fraaie groenplannen. Grote openbare tuinen zijn ontstaan op binnenterreinen, waar o.a. garagebedrijven zijn verdwenen. Zoals de Bikkershof, voormalig Diergeneeskundeterrein, de Achtertuin. Zo werden ook een aantal straten veranderd in woonerven of leefstraten met bijbehorende plantenbakken. In woonerven groot en van bielzen randen voorzien. Houten 1 m³ bakken in leefstraten. Het aanleggen van geveltuintjes werd gestimuleerd. Halverwege de jaren tachtig begon de gemeente armlastig te worden. De bakken werden niet meer door de gemeente verzorgd. Slechts een klein deel bleek inmiddels door bewoners te zijn geadopteerd. De rest van de bakken verviel tot kattenbak, zwervvuil, onkruid en grote prikstruikbossages. In sommige straten waren de stoepen onbegaanbaar geworden door vuurdoorns, rozen en bruidssluiers.

Uit de bewoners die zich bij de wijkopbouwwerkers beklagden over het verval van de plantenbakken ontstond de Plantenbakcommissie Wittevrouwen. Voor elke bak werd een verzorger gevonden en voor elke paar straten met plantenbakken een contactpersoon voor de Plantenbakcommissie. Toen konden de gemeentehoveniers aan de slag om de inhoud van de bakken aan te passen aan de wensen van de verzorgers. De plantenbakken waren door de gemeente ingericht als gemeenteplantsoen met grote struiken, de verzorgers wilden voortuintjes. Na een week spitten, rooien en planten door bewoners en gemeentehoveniers, waren veel straten in aanzien veranderd.

Inmiddels worden ongeveer 150 plantenbakken beheerd door 150 bewoners in de leeftijd van 9 tot 90 jaar. Veel verzorgers vullen hun bak zelf aan. Toch is het nodig om jaarlijks op gemeente-kosten planten te leveren om overleden of gestolen planten te vervangen. Het is moeilijk voor een plant om te overleven op straat: probeer het maar eens, ondergepist door katten en honden, verdroogt in vakanties van de verzorger, of gekortwiekt door bloemetjes plukkende kinderen en feestvierende voorbijgangers.

Inmiddels zijn we bijna twintig jaar verder met evenzoveel voorjaars-plantenrondes, vele droge zomers en een paar strenge winters. Het bestand aan verzorgers is dank zij de contactpersonen op peil gehouden. De Plantenbakcommissie is nog steeds actief, vergadert elke winter één avond met alle contactpersonen over de voorjaarsplantenronde en nieuwe plannen. Zo zijn er gevelsnoeicursussen gehouden, nestkastjes uitgedeeld, de gemeente gestimuleerd om meer bomen te planten in de wijk en in het najaar van 2006 en 2007 duizenden bollen geplant langs de Blauwkapelseweg. De wijk Wittevrouwen bloeit in alle jaargetijden. We zijn veel ervaring en adviezen wijzer. In deze brochure vindt u er een neerslag van. Veel plezier bij het tot bloei brengen van uw gevel en straat.

Straatgroen Wittevrouwen gewaardeerd

Ook heeft de Plantenbakcommissie Wittevrouwen opdracht gegeven voor een kleinschalig, onderzoek naar de economische betekenis van straatgroen. Makelaars en bewoners is in 2004 gevraagd naar de effecten van straatgroen in Wittevrouwen op de woningprijs. Zij geven aan dat de woningprijs gemiddeld met 3% is gestegen. Makelaars geven aan dat optimaal straatgroen kan leiden tot een positief effect van wel 6% op de woningprijs. Vanwege waardeverhoging van de woningen dankzij de groene uitstraling in de wijk Wittevrouwen verdient de gemeente daarom een groot deel van de inzet terug dankzij de OZB belasting. De gemeente heeft financiële gegevens geleverd over de jaarlijkse kosten van plantmateriaal en onderhoud. Conclusie in dit rapport over het jaar 2004: Straatgroen levert de gemeente voor het jaar 2004 -afgerond- circa € 18.000 aan extra OZB op. Daarvan is -afgerond- € 8.000 toe te schrijven aan het gebruikersdeel, € 10.000 aan het eigenarendeel. Daartegenover staan circa € 14.000 aan gemeentelijke kosten voor het straatgroen in Wittevrouwen. Voor de gemeente dus een positief saldo in 2004 van circa € 4.000. Andere onderzoeken in Nederland naar de meerwaarde van groen voor wonen geven vergelijkbare resultaten. Voor het complete rapport: plantenbak@wittenvrouwen.nl of www.wittenvrouwen.nl/plantenbak.

2. TIPS VOOR AANLEG STRAATGROEN

Regels gemeente

Formeel mag uw geveltuinje en groen niet meer dan 30 cm. (1 tegel) van de gevel afkomen. In ieder geval moeten er minstens vier tegels overblijven (1,20 m) van de stoep voor de voetgangers, kinderwagens, rolstoelen etc. Tegels blijven eigendom van de gemeente! Het zand minimaal 30 cm. weg graven en vervangen door tuingrond. Het zand kan naar het afvalinzamelingstation van de gemeente reiniging worden gebracht of naar de plantsoenposten van de gemeente.

Let op kabels en leidingen, bij schade bent u verantwoordelijk. Als leidingen erg dicht aan de oppervlakte liggen kunt u ook een verhoogd geveltuinje maken. Let ook op het open blijven van de ventilatieroosters van uw huis. Zorg ervoor dat straatnamen en verkeersborden leesbaar blijven en niet overgroeid raken. Voorkom dat de tuin overlast geeft door geen grote prikkende struiken aan te planten en door overhangende takken bijtijds te snoeien. Het is niet toegestaan dat u een afrastering aanlegt rondom uw geveltuin. Er mogen geen bomen worden aangeplant of

boomvormende struiken (struiken die later bomen gaan worden). Bomen en boomvormers hebben namelijk veel ruimte nodig en kunnen de gevel en de kabels en leidingen beschadigen. De huiseigenaar moet akkoord zijn met de aanleg, vooral als u zelfhechtende klimplanten wilt aanplanten of een latwerk aan de gevel wilt bevestigen. Het wijkmilieupunt kan u meer informatie geven over de regels van de gemeente. Zie ook notitie van de gemeente over geveltuinten op www.utrecht.nl en de site www.utrecht.nl/groenmoetjedoem.

Keuze planten

Planten redelijk bestand tegen droogte

Van vrijwel alle in deze brochure genoemde planten is uit ervaring met gevelgroen of plantenbakken gebleken, dat ze redelijk bestand zijn tegen droogte, poep, urine en strenge winters. Dit houdt in dat ze "slechts" drie maal per week flink water nodig hebben, in droge perioden, of de hele zomer als de regen niet op uw gevelgroen terecht komt.

Eenjarige planten en bollen

Behalve vaste planten staan ook eenjarige planten en bollen leuk in het straatgroen. Eenjarige planten bloeien vaak de hele zomer en najaar door. Er bestaan ook eenjarige klimplanten die uitstekend geschikt zijn voor kleinere straten en tuinen.

Regelmatig snoeien ja of nee: max 30 cm. uit gevel

Bedenk bij het aanschaffen van planten voor een geveltuintje of u zin en tijd heeft om elke maand, of bij een bruidssluier elke week, te snoeien. Formeel mag uw geveltuintje en groen namelijk niet meer dan 30 cm. (1 tegel) van de gevel afkomen, zie boven. Vooral bij struiken en klimplanten met doornen is vaak maandelijks en soms wekelijks bijsnoeien noodzakelijk om een veilige doorgang te verzekeren. Hebt u hier geen tijd voor, kies dan alleen lage planten in uw straatgroen. Bij klimplanten is het ook belangrijk om na te gaan of er wel voldoende geveloppervlak beschikbaar is voor de plant om langs te groeien.

Dieren in het straatgroen

Beestjes kunnen het straatgroen nog leuker maken. Vogels die rozenbottels eten of nestelen in de roos. Dartelende vlinders rond de vlinderstruik, insecten en vlinders houden van zon: wil u vlinders lokken, doe dat dan op een zonnige plek met vlinderplanten. Veel informatie is te vinden op de site van de vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl). Vogels lokt u met besdragende struiken en dichte struiken waarin ze veilig zijn en kunnen nestelen: een vuurdoorn tegen de gevel geeft grote kans op een merelnestje. Maar ook komen meer vogels in de straat door voeren in de winter en nestkastjes in het voorjaar (bij voorkeur op een muur op het noorden, www.vogelbescherming.nl). In de plantenlijst staat ook een aantal vlinder- en vogelvriendelijke planten opgenomen.

3. TIPS VOOR HET VERZORGEN VAN DE PLANTEN

Planten

Een voldoende groot plantgat maken. Eerst wat aarde in het plantgat doen en dan water in het plantgat gieten, het gat met de plant aanvullen met goede potgrond, eventueel vermengd met wat organische mest en na het planten nogmaals begieten. Droge planten van te voren met de wortelkruit in een emmer water zetten. De eerste weken zorgen dat de grond vochtig blijft.

Tuingereedschap

Er is allerlei klein tuingereedschap te koop. Meestal zijn een goed stevig handschopje en een snoeischaar voldoende voor bijna alle tuinhandelingen in gevelgroen en de kleinere plantenbakken. Op de site www.detuinwinkel.nl is ook aangepast gereedschap te vinden voor "stramme spieren". Tips voor het oudere lijf: gebruik bij snoeien een takkenschaar met lange handvaten; en een krukje erbij maakt ook in het straatgroen het lage werk gemakkelijker.

Water geven

Water geven is nodig van half april tot half oktober. Vooral tijdens hittegolven heeft straatgroen onverwacht veel water nodig: een strook van drie meter gevelgroen of een plantenbak van 1 m³ zeker drie maal per week twee emmers water! Als het af en toe regent is één maal per week één emmer water meestal voldoende. Water geven bij voorkeur tegen de avond, zodat het water de hele nacht de tijd heeft om in de grond te trekken. Als u overdag water geeft, verdampt het grootste deel door de zon en is er kans op verbranding. Voor de ontwikkeling van het wortelgestel van de plant is het beter om twee maal per week veel water te geven dan elke dag een beetje.

Mulchen

Grond die verhard is, neemt slecht water op. Daarom is het zaak de grond zo vochtig mogelijk te houden. Dit doet u door de grond te bedekken met bodembedekkers, zodat u weinig zwarte aarde ziet. In het begin kan dat nog niet, dan is het slim om de bodem te bedekken met blad, plantenresten of gemaaid gras. Bij grote droogte kunt u de grond wat losprikken. Schoffelen is niet zo handig, want dan is er kans de wortels van andere planten te beschadigen.

Bescherming tegen katten

Katten gebruiken helaas het straatgroen vaak als kattenbak. Het beste middel hiertegen is zorgen dat er geen lege aarde in de bak is door bodembedekkende planten te plaatsen (zie in de plantenlijst onder zeer lage planten). Vooral bij jonge planten is het belangrijk ze tegen omwoelen door katten te beschermen. Dit kan het beste met kippengaas. Met het kippengaas de hele bodem van de bak bedekken. Met een tang of eventueel de snoeischaar gaten knippen in het gaas waar de planten moeten staan. Het gaas aan de randen iets omhoog buigen, zodat het een paar centimeter boven de grond hangt. Snoeiafval van planten met doorns wil ook wel eens helpen.

Luizen

Net zo goed, beter voor het milieu en goedkoper dan chemische middelen is de ouderwetse spiritus met groene zeep: één theelepeltje groene zeep en één eetlepel spiritus oplossen in één liter water, de planten besproeien met dit mengsel. Pas op, bij een te hoge concentratie kan de plant verbranden. Als dit niet helpt zijn de bestrijdingsmiddelen op natuurlijke basis van het merk Ecostyle aan te bevelen. Een andere tip: plant lavendel bij luisgevoelige planten, zoals klimrozen. Lavendel weert de mieren die de luizen "melken". Als er in de buurt veel lieveheersbeestjes zitten verzamel die dan en zet ze op de plant met de luizen. Gier van brandnetel of heermoes werkt ook uitstekend tegen luis. Het stinkt wel een beetje. Verzamel wat brandnetels of heermoes en doe dit in een emmer met water, laat dit een nachtje staan, zeef het en spuit de gezeefde vloeistof met een hogedruk plantenspuit op de hele plant, dus ook waar geen luizen zitten.

Mesten

Aan te bevelen is om de planten in het voorjaar en zomer met droge koemest of andere tuinmest te bemesten. Vooral gevelgroen moet het meestal doen met een strookje aarde van 30 cm. diep en breed, deze aarde is snel uitgeput. Gebruik bij voorkeur natuurlijke meststoffen, zoals koemest of compost. Kunstmest bevordert de ontwikkeling van luizen en is schadelijk voor het milieu. Gedroogde mestkorrels kan je ook in afgestane hoeveelheid in 5 liter water in een gieter oplossen. Voordeel hiervan is een gelijkmatige verdeling en kinderen kunnen de korrels niet weg halen. De in water opgeloste mest is gemakkelijk verdelen over de aarde tussen de plantjes. Denk er wel aan om zo min mogelijk over het blad te gieten.

Opbinden

Vooraf klimplanten moeten vlak langs de gevel geleid worden. Bedenk hierbij dat de gevel van een woning vaak poreus is en dus vocht aanzuigt. Dit kan tot gevolg hebben dat een plant, die vlak tegen de gevel groeit in de zomer snel kan uitdrogen. Dus bij het bevestigen op de muur bij voorkeur een afstand bewaren van 2 tot 3 centimeter. Dit kan het gemakkelijkst met een stuk kippengaas of spijkers en binddraad. De takken door de mazen van het gaas halen of in een lus van binddraad hangen en losjes vastbinden, anders wordt de tak bij het groeien afgeknelde. Stalen spijkers buigen niet als ze in de voegen geslagen worden. Pas op uw ogen, de spijker kan terugspringen. Het lijkt aantrekkelijk om klimplanten achter regenpijpen of gasleidingen langs te leiden. Doe dat niet, het dunne takje van vandaag kan over twee jaar de regenpijp wegdrücken.

Extreme hitte en kou

Veel planten in de losse bakken hebben extreme weersomstandigheden niet overleefd. Bij langdurige hittegolven zijn dagelijks vele grote gieters water nodig om de planten in leven te houden. Bij een strenge vorstperiode aan het eind van de winter, zijn de planten vaak al uitgelopen en erg kwetsbaar voor bevriezen. Wat de planten in losse bakken kan helpen is het rond de "wortelhals" beschermen met stro, bladafval of compost. In de zomer vermindert deze bescherming ook het uitdrogen van de grond en de planten.

Onkruid

Sommige onkruiden zijn best leuk. Een paar paardebloemen daar kan je van genieten. Maar vergeet dit gevoel bij de leuke witte bloemen van zevenblad en akkerwinde of de boeiende strakke sprietten gras van kweekgras. Dit zijn wortelonkruiden, waarbij elk stukje spierwitte wortel een nieuw plantje geeft. De enige remedie meteen uitroeien met wortel en tak. Anders zit de bak of gevelgroen nog jaren vol met deze planten.

Winterklaar en voorjaars schoonmaak

Vroeger maakten de mensen de tuin winterklaar: alles werd keurig afgeknipt en netjes gemaakt. Voor de natuur hoeft dat allemaal niet: uitgebloeide bloemstengels geven voer aan vogels en bieden planten meer bescherming tegen de vorst. Bovendien kan het in de winter een fraai gezicht zijn: mooie berijpte zaaddozen of graspluimen. In het voorjaar volgt dan de 'grote schoonmaak': knip alle dode uitgebloeide plantenstengels af en knip ze klein in je plantenbak of border als mulchlaag.

4. PLANTEN VERZORGEN HET JAAR ROND

Wanneer ga ik nieuwe planten zetten, wanneer kan ik het beste mijn struik snoeien? De hele zomer van tijd tot tijd wieden en regelmatig water geven, dat is wel duidelijk. Maar wanneer doe je de andere dingen. Hier een geheugensteuntje voor het jaar rond.

In het voorjaar: half maart - half april

- De afgestorven bloem- en bladrestanten afknippen.
- Te veel oud blad tussen de planten weghalen.
- Eventueel scheuren en herschikken van vaste planten (in grote bakken). Kan ook in september.
- Snoeien van *zomer bloeiende* heesters en houtige vaste planten als lavendel, santolina, vlinderstruiken en rozen.
- Wintergroene vaste planten snoeien, indien nodig.
- Snoeien klimplanten en vast zetten/opbinden.
- Mulchen met compost en mest geven.

In de voorzomer: eind mei - eind juni

- Uitdunnen en terug snoeien *laat bloeiende* vaste planten. Vaste planten die in de nazomer bloeien kun je nu nog snoeien. Ze zullen zich vertakken en later bloeien (dus niet in uw vakantie, maar daarna!).
- Veel vaste planten die in het *voorjaar en voorzomer bloeien*, kunnen direct na de bloei worden teruggeknipt. Ze maken dan weer nieuw loof en vaak belonen ze u meteen tweede bloei in augustus.
- Enkele heesters met een *voorjaarsbloei* na de bloei snoeien.
- Inplanten/inzaaien van één- en tweejarigen.
- Opbinden/ steunen aanbrengen bij slappere vaste planten.

In de nazomer: half augustus - half september

- Snoei van uitgebloeide planten
- Oproeien en herschikken van vaste planten en grassen waar dat nodig is

In de herfst: oktober - november

- Waar nodig afgestorven plantendelen afknippen en verwijderen.
- Bollen planten.
- Winterbescherming aanbrengen.
- Compost aanbrengen.

In de winter: januari - februari

- Snoeien grote heesters en bomen. Bij de plantenbakken in Wittevrouwen is dit een taak van de gemeente, aan te vragen via de contactpersoon.

5. SNOEIEN IN HET KORT

Klimplanten

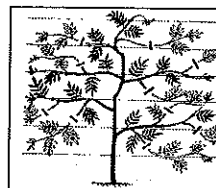
Algemeen

Bij klimplanten voor het snoeien bepalen waar de belangrijkste takken, de hoofdtakken of het "gestel" heen moeten groeien. Wees niet bang om te veel takken weg te knippen. Het is beter om twee rijkbloeiende takken te hebben, dan vier weinig bloeiende takken waar de plant wel veel energie aan kwijt is. Verticale takken geven weinig zijtakken, en groeien voornamelijk in de lengte met weinig bloemen. Horizontaal "uitgebogen" takken en hangende takken geven voornamelijk zijtakken met bloemen. Een klimplant wordt elk jaar teruggesnoeid tot op de hoofdtakken, "het gestel". Hoe dat gebeurt staat hieronder in het kort per soort klimplant beschreven.

Wanneer snoeien

De wintersnoei bij de meeste zomer bloeiende planten van half maart tot half april (bij een koude winter en voorjaar kan het wat later, bij een warme winter wat eerder). Alleen druiven moeten in december gesnoeid worden vóór de sapstroom half januari weer op gang komt. In de zomer bloeiende planten bloeien op de takken die in hetzelfde jaar gevormd zijn. In het voorjaar bloeiende planten bloeien/geven vrucht op de takken die in het vorige jaar gevormd zijn. In het voorjaar bloeiende planten worden daarom na de bloei gesnoeid. Het bij snoeien van al te uitbundige, nieuw gegroeide takken kan bij elke plant het hele jaar door gebeuren.

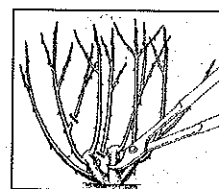
1. Bruidssluier, druif, klimop, zomer bloeiende kamperfoelie- en clematissoorten, vuurdoorn:

Wintersnoei: alle niet meer gewenste zijtakken terug-snoeien tot 3 cm van de hoofdtakken. Te oude hoofdtakken weghalen (oud zijn takken die nog maar weinig bloemen of vruchten geven). Let op: bij de druif hoofdtakken alleen eind december weghalen, anders kans dat de plant dood bloedt.

2. Winterjasmijn en voorjaar bloeiende kamperfoelie- en clematissoorten: Hetzelfde snoeien als groep 1., alleen pas na de bloei, anders worden de bloemen weggesnoeid.
3. Roos: Snoeien in maart: in principe hetzelfde als groep 1., verschil is dat de zijtakken niet tot op 3 cm. maar tot op 10 à 15 cm. van de hoofdtakken worden teruggesnoeid. Vroeger snoeien geeft kans op bevriezen van takken. Bij de rozen geldt na het derde oog afknippen. Begin augustus kunnen te oude hoofdtakken nog weggehaald worden tot vlak boven de grond om de aanmaak van jonge hoofdtakken te bevorderen. Uitgebloeide bloemen terug knippen tot het eerste rozenblad met vijf kleine blaadjes.
4. Blauwe regen: Na de bloei overtollige zijtakken terug-snoeien tot op 15 cm.

Struiken en struikachtige planten

Struiken en planten worden gesnoeid voor de vorm en om de plant te verjongen. Vormsnoei bij voorkeur uitvoeren na de bloei (al te uitbundig gegroeide jonge takken kunnen altijd worden weggeknipt). Speciaal aandacht voor kruisende takken en te veel takken op een kluitje. Verjongen alleen tussen eind november en half april, omdat daarbij hoofdtakken worden weggehaald. Als er te veel dikke houtige takken inzitten, wordt de plant verjongd door een paar jaar achter elkaar een kwart tot een derde van de oude hoofdtakken tot 15 cm. boven de grond af te knippen of te zagen. De groei van nieuwe hoofdtakken vanuit de voet van de plant wordt zo gestimuleerd. Overigens is er een aantal planten dat elk jaar in maart in hun geheel tot 15 cm. worden gekortwiekt, omdat ze anders te hoog en te houderig opgroeien. Lavendel hoort hierbij. (Denk eraan dat in het voorjaar bloeiende planten niet in het najaar of in de winter in het geheel kort worden terug gesnoeid.) Ingewikkelder wordt het bij planten die bloeien op zogenoemd tweejarig hout. Het veiligst is hier alleen die takken weg te snoeien die net gebloeid hebben. Bedenk wel altijd, snoeien is tien

keer kijken en één keer knippen. Maar wees ook niet te angstig, mocht je het fout doen, dan zit je misschien een jaar zonder bloemen, de plant groeit meestal wel weer aan.

6. WEBSITES

- www.wittevrouwen.nl/plantenbak, voor de Plantenbakcommissie Wittevrouwen
- www.tuinadvies.be, voor informatie over de planten genoemd in de plantlijst
- <http://nl.wikipedia.org>, voor alle mogelijke informatie ook over planten
- www.vlinderstichting.nl en www.uwtuinvolvlinders.nl, voor vlindervriendelijke planten
- www.vogelbescherming.nl voor inrichting vogelvriendelijke tuin (dit invullen bij zoeken)
- www.detuinwinkel.nl, voor tuingereedschap voor mensen met beperkingen
- www.utrecht.nl voor notitie van Gemeente Utrecht over geveltuinen, kijk ook op www.utrecht.nl/groenmoetjedoen

Straatgroen overleeft ook op balkons

7 PLANTENLIJST

Kijk ook voor aanvullingen op www.wittevrouwen.nl-plantenbak

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ blad- kleur	Bloei- tijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ schaduw	Bijzonderheden
EENJARIGEN					
<i>Alyssum maritimum</i> <i>Alyssum</i>	wit rose violet groen	hele Zomer	15 / 15	zon	Zaait zich zelf uit
<i>Bacopa</i> <i>Bacopa</i>	wit groen	hele Zomer	15 / 15	zon half-schaduw	Hangt leuk over randen
<i>Begonia</i> <i>Knolbegonia</i>	divers groen	hele zomer	25 / 30	zon	Beschermen, tere stengel Knol droog overwinteren voor volgend jaar
<i>Calendula officinalis</i> <i>Goudsbloem</i>	oranje geel groen	hele zomer	15 / 50	zon	Eénmaal gezaaid raak je ze bijna niet meer kwijt
<i>Chrysanthemum</i> <i>Margrietjes</i>	divers groen	hele zomer	Divers	zon	Uitgebloaide bloemen wegnippen en blijft bloeien
<i>Impatiens</i> <i>Vijftig Liesje</i>	divers groen	hele zomer	15 / 15	zon schaduw	Dankbare bloeier
<i>Lobelia erinus</i> <i>Lobelia</i>	divers groen	hele zomer	15 - 30	zon	Zeer rijke bloeier, ook hangende soort. Zaait zich soms uit
<i>Matricaria recutita</i> <i>Echte kamille</i>	wit met geel hart groen	hele zomer	15 - 30	zon	Zaait zichzelf uit
<i>Nicotiana</i> <i>Tabaksplant</i>	divers groen	hele zomer	15 - 50	zon half-schaduw	Bloemen vaak pas s'avonds open, geurt
<i>Satureja hortensis</i> <i>bonenkruid</i>	blauw of wit	Zomer	10-35	Zon	Bijenplant, keukenkruid
<i>Petunia</i> <i>Petunia</i>	divers groen	hele zomer	15 - 30	Zon	Ook hangende soort. Uitgebloaide bloemen wegnippen

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ blad- kleur	Bloei- tijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ schaduw	Bijzonderheden
<i>Viola</i> <i>Winterviolen</i>	divers groen	herfst tot begin Zomer	10 / 15	Zon	Bloeien bij vochtig voorjaar tot in juni. Sommige soorten kunnen meerdere jaren mee, zoals de heemplant (schaduw) <i>labradoria tricolor</i>
TWEEJARIGEN					
<i>Alcea</i> <i>Stokroos</i>	divers groen	6,7,8	30 / 180	Zon	Stevige lange bloeistengel. Komt meestal vanzelf terug of zaait zich uit
<i>Lunaria annua</i> <i>Judaspenning</i>	paars	4,5	50	zon half-scha- duw	Vlinderplant, zaait zich uit, na bloei "penningen"
<i>Oenothera parviflora</i> <i>Taunisbloem</i>	geel groen	hele Zomer	50 - 120	zon	Bloemen gaan s'avonds open
BOLLEN voor verwildering					
<i>Chionodoxa</i> <i>Sneeuwroem</i>	blauw groen	3,4	15 / 15	zon half-scha- duw	Kunnen zich vermeerderen
<i>Chionodoxa</i> <i>Sneeuwroem</i>	blauw groen	3,4	15 / 15	zon half-scha- duw	Kunnen zich vermeerderen
<i>Chionodoxa</i> <i>Sneeuwroem</i>	blauw groen	3,4	15 / 15	zon half-scha- duw	Kunnen zich vermeerderen
<i>Crocus</i> <i>Crocus</i>	wit geel paars	2,3	5 - 10	zon	Botanische soorten kiezen. Af laten sterven, kunnen zich vermeerderen
<i>Iris reticulata</i>	Blauw	1,2	15	Zon halfschaduw	Vermeerderen langzaam
<i>Ipheion</i> <i>Oude wijfjes</i>	Wit	3,4	10 - 15	Zon/HS	
<i>Hyacinthoides hispanica</i> <i>boshyacinth</i>	Blauw	5	30	HS	
<i>Hyacinthoides non scripta</i> <i>blue bells</i>	Blauw	5	25	HS/Schaduw	
<i>Muscari</i> <i>Blauwe druifjes</i>	blauw of wit	3,4	15 / 15	zon	Komen enkele jaren terug.

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ blad- kleur	Bloei- tijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ schaduw	Bijzonderheden
	Groen				
<i>Narcissus</i> <i>Narcis</i>	geel groen	3,4	20 / 20	zon	Botanische soorten kiezen. Af laten sterven, kunnen zich vermeerderen
<i>Tulipa</i> <i>Tulp</i>	geel groen	4	15 / 25	zon	Botanische soorten kiezen. Rode verdwijnen.
<i>Chionodoxa</i> <i>Sneeuwroem</i>	blauw groen	3,4	15 / 15	zon half-scha- duw	Kunnen zich vermeerderen
<i>Scilla siberica</i>	blauw groen	3,4	15 / 15	zon half-scha- duw	Kunnen zich vermeerderen
VASTE PLANTEN laag tot 50 cm					
<i>Acaena microphylla</i> <i>'Kupferteppich'</i> <i>Stekelnootje</i>	wit rood- bruin	7,8	10 / 15	zon	Bodembedekker, vormt koperkleurige, stekelige vruchtjes; wintergroen
<i>Acaena novae-zelandiae</i> <i>Stekelnootje</i>	wit groen	7,8	10 / 15	zon	Bodembedekker, vormt groene, stekelige vruchtjes; wintergroen.
<i>Ajuga reptans</i> <i>Zenegroen</i>	blauw groen	4,5	10 / 15	zon half- schaduw	Bodembedekker; wintergroen.
<i>Alyssum saxatile</i> <i>Schildzaad</i>	goud- geel grijs	4,5	15 / 25	zon	wintergroen.
<i>Armeria maritima</i> <i>'Rosea'</i> <i>Engels gras</i>	rose groen	5,6,7 8	10 / 20	zon	wintergroen, bodembedekker
<i>Arabis caucasica</i> <i>'Schneehaube'</i> <i>Rijstebrij</i>	wit grijs- groen	4,5	15 / 20	zon	Bodembedekker, leuk over rand van bakken; wintergroen.
<i>Aubretia</i> <i>'Blue Emperor'</i> <i>Aubrieta</i>	lila- blauw groen	4,5,6 7	5 / 10	zon	Bodembedekker, leuk over rand van bakken; wintergroen.

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ bladkleur	Bloei- tijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ schaduw	Bijzonderheden
<i>Aubretia</i> 'Red Carpet' <i>Aubrieta</i>	dieprood groen	4,5	5 / 10	zon	Bodembedekker, leuk over rand van bakken; wintergroen.
<i>Campanula carpatica</i> <i>Karpatenklokje</i>	blauw groen	6,7,8	10 / 25	zon	Blijft doorbloeien, als je de uitgebloede bloemen wegknijpt.
<i>Campanula portenschlagiana</i> <i>Klokjesbloem</i>	paarsblauw groen	6,7,8	10 / 15	zon	Bodembedekker, leuk over randen; wintergroen.
<i>Campanula poscharskyana</i> <i>Klokjesbloem</i>	paarsblauw groen	6,7,8	10 / 20	(half)- schaduw	Bodembedekker, leuk over randen; wintergroen.
<i>Cerastium tomentosum</i> <i>Hoornbloem</i>	wit grijs	5,6	10 / 20	zon	Bodembedekker, leuk over randen, kan sterk uitbreiden; wintergroen.
<i>Epimedium frohleiten</i>	geel groen	4,5	20	zon halfschaduw	Rode bladkleur in najaar
<i>Iberis saxatilis</i> <i>Scheefkelk</i>	wit Groen	5,6	10 / 15	zon	Bodembedekker, wintergroen
<i>Lamium maculatum</i> 'Beacon Silver' <i>Dovenetel</i>	rose wit/groen	5,6,7	15 / 20	schaduw	Bodembedekker, kan woekeren; wintergroen.
<i>Polygonum affine</i> 'Superbum' <i>Duizendknoop</i>	roserood groen	6,7,8 9,10	10 / 25	zon schaduw	Bodembedekker, zeer rijke bloei van roserode aren; wintergroen.
<i>Primula elatior</i> <i>Slanke sleutelbloem</i>	zwavel geel groen	3,4	15 / 25	half-scha- duw	Heemplant
<i>Saponaria ocyroides</i> <i>Zeepkruid</i>	rose groen	5,6	20 / 20	zon	Bodembedekker, leuk over randen groeiend; wintergroen.
<i>Ruta graveolens</i> <i>Wijnruit</i>	geelgroen blauwgroen blad,	5 - 8	30-70	zon	voedselpiant voor de rups van de koninginpage
<i>Vinca minor</i> <i>Maagdenpalm</i>	blauw groen	4,5	15 / 15	schaduw	Bodembedekker, voor bloei wel wat zon nodig; wintergroen.
VASTE PLANTEN Middelgroot tot 100 cm					
<i>Alchemilla mollis</i> <i>Vrouwenmantel</i>	groengeel grijsgroen	5,6	20 / 40	zon schaduw	Regendruppels vormen paretjes op het blad, breidt zich makkelijk uit.
<i>Achillea millefolium</i> , <i>duizendblad</i>	geel, wit zalm, roze	6 - 10	50	zon	Bijen, vlinders

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ bladkleur	Bloeitijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ schaduw	Bijzonderheden
<i>Alchemilla mollis</i> <i>Vrouwenmantel</i>	groengeel grijsgroen	5,6	20 / 40	zon schaduw	Regendruppels vormen paretjes op het blad, breidt zich makkelijk uit.
<i>Aquilegia</i> 'Nora Barlow' <i>Akelei</i>	rood+wit gevuld groen	5,6	40 / 80	half-schaduw	Kan zich uitzaaien.
<i>Aquilegia caerulea</i> <i>Akelei</i>	blauw-wit groen	5,6	30 / 70	half-schaduw	Kan zich uitzaaien
<i>Artemisia absinthium</i> , <i>edelruit</i>	lichtgeel	7 - 9	50-120		
<i>Artemisia dracunculus</i> , <i>dragon</i>	grijs blad	8 - 9	60-90		Keukenkruid
<i>Artemisia arbotanum</i> , <i>citroenkruid</i>	grijs blad	6,7	60-90		Keukenkruid
<i>Aster dumosus</i> 'Alice Haslam' <i>Herfstaster</i>	roserood groen	8,9 10	15 / 40	zon	Trekt vlinders aan.
<i>Aster dumosus</i> 'Apollo' <i>Herfstaster</i>	wit groen	9,10	15 / 40	zon	Trekt vlinders aan.
<i>Aster dumosus</i> 'Prof. Anton Kippenberg' <i>Herfstaster</i>	blauw groen	9,10	15 / 40	zon	Trekt vlinders aan.
<i>Bergenia 'Silberlicht'</i> <i>Schoenlappersplant</i>	witrose groen	4,5	25 / 30	half-schaduw	Decoratieve vroege bloei
<i>Bergenia cordifolia</i> <i>Schoenlappersplant</i>	purperrose groen	4,5	25 / 30	half-schaduw	Wintergroen
<i>Brunnera macrophylla</i> <i>Kaukasische vergeet- meniet</i>	blauw groen	4,5,6	40 / 50	schaduw	Geschikt voor moeilij- ke plekken, waar weinig wil groeien.
<i>Campanula glomerata</i> 'Speciosa' <i>Kluwenklokje</i>	paarsblauw groen	6,7,8	25 / 60	half-schaduw	Bolronde hoofdjes van violetblauwe bloemen tot 2,5 cm.
<i>Campanula persicifolia</i> <i>Perzikbladig klokje</i>	paars of wit	6	50	Zon/HS	zaait zich uit
<i>Centaurea scabiosa</i> <i>Grote centaurie</i>	purper rose groen	6,7,8	25 / 80	zon	Heemplant
<i>Centaurea jacea</i> <i>Knoopkruid</i>	rose groen	6,7,8 9,10	tot 120	half-schaduw	Heemplant

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ bladkleur	Bloei- tijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ schaduw	Bijzonderheden
<i>Centaurea montana</i> <i>Bergkorenbloem</i>	blauw groen	6,7	30 / 50	zon half-schaduw	Trekt vlinders en insecten aan
<i>Centranthus ruber</i> <i>coccineus</i> <i>rode spoorbloem</i>	roze	5 - 11	50 - 70	zon	
<i>Chrysanthemum</i> <i>'Silberprinzessen</i> <i>Margriet</i>	wit groen	6,7	20 / 50	zon	Kleine, witte margrietjes
<i>Dianthus</i> <i>carthusianorum,</i> <i>karthulzeranjer</i>	donkerrood	5 - 9	20-50	zon	insectentrekker, oa citroenvlinders
<i>Echium vulgare,</i> <i>slangekruid,</i>	paars	5 - 9	30-100	Zon/HS	bijen, vlinders
<i>Echinops ritro,</i> <i>Kogeldistel</i>	blauw	7 - 9	110	zon	Insektenlokker
<i>Euonymus fort.</i> <i>'Emerald 'n Gold'</i> <i>Kardinaalshoed</i>	geel-groen	-	0 / 50	zon schaduw	Wintergroen, kan als bolletje gesnoeid worden.
<i>Festuca glauca</i> <i>Zwenkgras</i>	groen blauwgrijs	6,7	20 / 30	zon	Decoratief polletje, wintergroen
<i>Geranium</i> <i>'Johnson's Blue'</i> <i>Ooievaarsbek</i>	blauw groen	6,7	20 / 40	zon	Rijkbloeiend met prachtig blauwe bloemen.
<i>Geranium macrorrhizum</i> <i>Ooievaarsbek</i>	Roze groen	5	20,30	Zon/schaduw	fraaie herfstkleur
<i>Geranium nodosum</i> <i>Ooievaarsbek</i>	lijablauw groen	5,6,7 8,9, 10	20 / 30	zon schaduw	Zeer lang bloeiend, mooi glanzend blad
<i>Geranium phaeum</i> <i>Ooievaarsbek</i> <i>'De zwarte Weduwe'</i>	donker- purper groen	4,5,6	20 / 60	(half)- schaduw	Bijzondere kleur, kan last hebben van meeldauw bij droogte.
<i>Geranium pratense</i> <i>Ooievaarsbek</i>	blauw groen	6,7	30 / 70	zon	Heemplant
<i>Geranium dilyis</i>	rose groen	6,7,8,9	30 / 60	zon half-schaduw	
<i>Geranium orion</i>	blauw groen	6,7,8	30 / 60	zon half-schaduw	
<i>Geranium</i> <i>sanguineum</i> <i>Bloedooievaarsbek</i>	karmijnrood, groen	6,7	20 / 30	zon	Dankbare bloeier
<i>Geum urbanum</i> <i>Nagelkruid</i>	geel groen	5,6,7	20 / 50	zon half-schaduw	Heemplant

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ bladkleur	Bloei- tijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ scha- duw	Bijzonderheden
<i>Hedera hibernica</i> en andere soorten <i>Klimop</i>	groen groen	8,9,10	25 / 25 andere soorten 300	zon schaduw	Groot groen blad, klimt niet; leuk voor randen hoge bakken. Ook kleine soorten met gekarteld blad. Bontbladige zijn minder sterk. Soms bloeiend en bessen in winter. Let op: er zijn ook veel klimmende en hechtende soorten.
<i>Hypericum</i> <i>calycinum</i> <i>Hertshooi</i>	geel groen	7,8,9	20 / 25	zon	Bodembedekker, vormt mooie bessen in najaar
<i>Hypericum</i> <i>perforatum</i> <i>St. Janskruid</i>	geel groen	6,7,8	20 / 70	zon	Heemplant
<i>Lavandula</i> <i>angustifolia</i> <i>'Munstead'</i> <i>Lavendel</i>	blauw grijs	6,7,8	40 / 60	zon	Lekker ruikend, na de bloei terugsnoeien om compacte vorm te behouden. Trekt vlinders aan
<i>Lychnis</i> <i>chalconica</i> <i>Brandende liefde</i>	rood groen	6,7	20 / 100	zon	Opvallende bloei
<i>Lychnis coronaria</i> <i>prikneus</i>	karmijnrood grijs viltig blad,	7 - 10	60	zon	bijen- en vlinderplant
<i>Malva alcea</i> <i>Vijfbladig kaasjes- kruid</i>	rose groen	6,7,8	40 / 120	zon	Heemplant
<i>Nepeta faassenii</i> <i>kattenkruid</i>	paars grijs blad,	5 - 8	40	zon	Kan mooi over randjes hangen, goed in de vaas, ruikt, katten liggen er graag in!
<i>Origanum vulgare</i> <i>Marjolein</i>	lilarose groen	7,8,9	20 / 50	zon	Keukenkruid, Heemplant, trekt vlinders aan, reukt lekker. Heeft kalkrijke grond nodig.
<i>Papaver oriëntale</i> <i>papaver</i>	rood	5	50	zon	Bijenplant
KLEINE ROZEN					
<i>Rosa 'The Fairy'</i> <i>Dwergroos</i>	rose groen	6,7,9 8,9, 10	50 / 50	zon	Bodembedekkend, doorbloeiend roosje met gevulde bloemetjes.
<i>Rosa 'Kent'</i> <i>Dwergroos</i>	wit groen	6,7,8 9	45 / 45	zon	Laagblijvend, breeduitgroeiend roosje, halfgevuuld met gele meeldraden

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ bladkleur	Bloei- tijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ schaduw	Bijzonderheden
<i>Rosa 'Wonderland'</i> <i>Dwergroos</i>	rose en geel groen	6,7,8 9	70 / 70	zon	Lange spreidende takken, enkele rose+ gele bloemen.
<i>Rosa 'Elegant Pearl'</i> <i>Miniatuurroos</i>	creme groen	6,7,8 9	40 / 40	zon	Sterke miniatuurroos met grote trossen kleine bloempjes
<i>Salvia nemorosa</i> <i>'Ostfriesland'</i> <i>Salie</i>	violet- blauw groen	6,7,8	20 / 50	zon	Keukenkruid. Uitgebloeide bloemen wegknippen bevordert tweede bloei.
<i>Sedum</i> <i>'Herbstfreude'</i> <i>Hemelseutel</i>	bruinrood grijs	9,10	15 / 50	zon	Schitterend gekleurd in 't najaar. Trekt veel insecten en vlinders aan
<i>Solidago gigantea</i> <i>Guldenroede</i>	geel groen	8,9	60 / 200	zon half-scha- duw	Heemplant, kan woekeren
<i>Verbascum nigrum</i> <i>Zwarte toorts</i>	geel groen	6,7,8 9	15 / 100	zon	Heemplant
<i>Verbena bonariensis</i> <i>ijzerhard</i>	paars	7 - 10	60-120	zon	zaait zich, geurt, vlinders en bijen
<i>Veronica spicata</i> <i>Aar ereprijs</i>	roze, wit en blauw	7 - 9	25-60	zon	

HEESTERS: ALLEEN VOOR VOLLE GROND

<i>Berberis thunb.</i> <i>'Atropurpurea'</i> <i>Zuurbes</i>	geel purper- rood	5,6	150 / 150	zon schaduw	Stekelige struik, vanda- lismebestendig.
<i>Buddleja alternifolia</i> <i>Vlinderstruik</i>	lichtilla donker- groen	6	250 / 250	zon schaduw	Trekt vlinders en insecten aan.
<i>Ceanothus Gloire</i> <i>de Versailles</i>	Blauw groen	4,5	150	zon	
<i>Cytisus praecox</i> <i>Brem</i>	cremewit groen	4,5	125 / 125	zon half-scha- duw	Wintergroen
<i>Euonymus alatus</i> <i>Kardinaalshoed</i>	groengeel groen	5,6	150 / 150	zon half-scha- duw	Prachtige rode herfstkleur van blad. Vormt kurkrandjes langs de takken.
<i>Kerria japonica</i> <i>Ranonkelstruik</i>	geel groen	5,6	175 / 175	zon half-scha- duw	Bloeit op kale hout. Schiet ook op andere plaatsen op. Gemakkelijk te verwijderen.
<i>Lonicera nitida</i> <i>'Hohenheim,</i> <i>Findling'</i> <i>Kamperfoelie-struik</i>	roomwit glanzend groen	5	100 / 100	zon schaduw	Onopvallende bloemetjes, vormt soms paarse besjes. Goed in vorm te snoeien.

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ bladkleur	Bloei- tijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ schaduw	Bijzonderheden
<i>Prunus laur.</i> <i>'Otto Luyken'</i> <i>Laurierkers</i>	wit glanzend groen	5,6	100 / 100	zon schaduw	Wintergroen.
<i>Viburnum caricephalum</i> <i>Viburnum</i>	wit groen	4,5	200 / 200	zon schaduw	Heerlijk geurend
<i>Viburnum carlesii</i> <i>'Aurora'</i> <i>Viburnum</i>	donker- rose groen	4,5	200 / 200	zon schaduw	Vormt zwarte bessen
HEESTERS: OOK VOOR GROTE BAKKEN					
<i>Buddleja davidii</i> <i>Vlinderstruik</i>	violet donker- groen	8,9	150 / 150	zon	Trekt vlinders en insecten aan
<i>Cytisus purpureus</i> <i>Brem</i>	purper- rood groen	4,5	75 / 75	zon half-scha- duw	Ook voor hoge losse bakken, waar geen andere grote planten in staan.
<i>Cotoneaster</i> <i>'Coral Beauty'</i> <i>Dwergmispel</i>	wit glanzend d.groen	5	30 / 30	zon half-scha- duw	Voor hoge losse bakken, overhangend. Vormt leuke rode bessen, wintergroen.
<i>Ceanothus repens</i>	blauw groen	4,5	40	zon	
<i>Euonymus fort.</i> <i>emerald 'n gold</i> <i>Kardinaalshoed</i>	groengeel groen		50	zon half-scha- duw	Wintergroen kan als bolletje gesnoeid worden
<i>Genista lydia</i> <i>Brem</i>	geel groen	5	50 / 50	zon	Leuk compact groeiend bremstruikje
<i>Mahonia wagnerii</i> <i>'Fire Flame'</i> <i>Mahonie</i>	geel groen	4,5	50 / 50	zon	Wintergroen. Kan blauwe bessen vormen.
<i>Spiraea japonica</i> <i>little princess</i> <i>Spierstruik</i>	roze groen	7,8	70 / 100	zon schaduw	Ook voor hoge losse bakken
<i>Spiraea bumalda 'An-</i> <i>thony Waterer'</i> <i>Spierstruik</i>	violetrood groen	6,7,8	70 / 70	zon	Ook voor hoge losse bakken
<i>Viburnum tinus</i> <i>Viburnum</i>	rozewit groen	3,4	200 / 200	zon	geurend, ook voor hoge bakken zonder andere planten

KLIMPLANTEN

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ bladkleur	Bloei- tijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ schaduw	Bijzonderheden
<i>Campsis radicans</i> <i>Trompetklimmer</i>	dieprood d.groen	7,8	500	zon	Tegen zuidmuur, exotische bloem, heeft veel warmte nodig voor bloei
<i>Clematis alpina</i> <i>'Pamela Jackman'</i> <i>Bosrank</i>	zacht- blauw groen	4	300	half-scha- duw	Klokvormige kleine bloemen, daarna decoratieve pluizenbollen
<i>Clematis</i> <i>'Nelly Moser'</i> <i>Bosrank</i>	rose groen	5,6 9	300	zon half-scha- duw	Grote rose bloemen, snoeien na de bloei geeft tweede bloei. Minder sterk dan kleinbloemige.
<i>Clematis</i> <i>macropetala</i> <i>Bosrank</i>	violet blauw groen	5,6	200	half-scha- duw	Kleine klokvormige bloemen
<i>Clematis montana</i> <i>'Tetrarose'</i> <i>Bosrank</i>	rose groen	5,6	1000	zon half-scha- duw	Zeer rijk bloeiend met kleine rose bloemen. Zeer sterke groeier
<i>Euonymus fort.</i> <i>radicans</i> <i>Kardinaalshoed</i>	donker groen	-	400	zon schaduw	wintergroen, moet enigszins geleid worden
<i>Hedera helix</i> <i>'Arborescens'</i> <i>Klimop</i>	geelgroen d.groen	9,10	175	zon schaduw	wintergroen, mooie zwarte bessen met Kerstmis, zelfhechtend
<i>Humulus lupulus</i> <i>Hop</i>	groen groen	7,8	500	zon schaduw	Zeer sterke groeier
<i>Hydrangea</i> <i>petiolaris</i> <i>Klimhortensia</i>	wit groen	5,6	500	zon schaduw	Geschikt voor noord-muren, zelfhechtend, witte bloemschermen
<i>Jasminum</i> <i>nudiflorum</i> <i>Winterjasmijn</i>	geel groen	12, 1,2	250	zon	Bloeit in winter op kale hout
<i>Lathyrus latifolius</i> <i>Pronkerwt</i>	rose / wit groen	6,7,8	200	zon	Vaste lathyrus, hoe meer je plukt, hoe meer bloemen!
<i>Lonicera</i> <i>caprifolium</i> <i>Kamperfoelie</i>	geelwit groen	5,6	300	half-scha- duw	Gevoelig voor luis
<i>Lonicera pericl.</i> <i>'Serotina'</i> <i>Kamperfoelie</i>	purper +geel groen	6,7	300	half-scha- duw	Heerlijk geurend, kan last hebben van luis
<i>Parthenocissus</i> <i>inserta</i> <i>Wilde wingerd</i>	glanzend groen	-	1500	zon schaduw	Prachtige herfstkleuren. Sterke groeier, pas op voor goten en daken
<i>Passiflora Caerulea</i> <i>Passiebloem</i>	Wit/rose groen	7,8,9	300	zon	Alleen tegen zuidmuur, prachtige bloemen, maar vorstgevoelig!

Latijnse naam Nederlandse naam	Bloem/ bladkleur	Bloei- tijd	Blad-/ Totale hoogte in cm	Zon/ schaduw	Bijzonderheden
<i>Polygonum aubertii</i> <i>Bruidsluier</i>	wit groen	7,8,9 10	1200	zon schaduw	Zeer sterke groeier, elke week snoeien!
<i>Pyracantha</i> <i>'Orange Glow'</i> <i>Vuurdoorn</i>	wit groen	5,6	300	zon schaduw	Dieprode bessen in najaar, stekels. Goed leiden en snoeien
<i>Rosa 'New Dawn'</i> <i>Klimroos</i>	rose groen	6,7,8	600	zon half-scha- duw	Doorbloeiende, sterke klimroos
Opmerking over klimrozen: Er zijn vele soorten en kleuren rozen te koop. Kort en hevig bloeiend of doorbloeiend van mei tot de winter. Met en zonder doornen, geurend of met mooie bottels. Wel of niet gevoelig wat betreft ziektes en standplaats, of alleen geschikt voor het zuiden. Vraag daarom voor u een roos koopt, deskundig advies in uw tuincentrum, leen een rozenboek uit de bibliotheek of kijk op internet					
<i>Wisteria sinensis</i> <i>Blauwe regen</i>	lila blauw groen	5	1000	zon	Let op: koop alleen een plant die al bloeit. Anders kunt u jaren wachten op de eerste bloem. Goed leiden, schitterende bloei. Soms tweede bloei eind zomer
<i>Vitis vinifera</i> <i>Wijndruif</i>	- groen	-	tot 1500	zon	Tegen zuidmuur, koop een eetbare druif. Let op meeldauw gevoeligheid. Van bladeren dolmas bereiden.
BOMEN					
<i>Malus adirondack</i> <i>dwergsierappel</i>	witrose groen	4,5	250	zon	Leuke rode appeltjes in de herfst, eetbaar voor vogels
<i>Nothofagus antarctica</i> <i>Schijnbeuk</i>	- glanzend groen	5	tot 600	zon	Decoratieve vorm Alleen voor volle grond
<i>Prunus serr.</i> <i>'Amanogawa'</i> <i>Sierkers</i>	licht- rose donkergroen	4,5	tot 600	zon half-scha- duw	Zuilvormige bloesemboom. Ook voor bakken, waar weinig grote planten in s- taan.
<i>Prunus subh.</i> <i>'Autumnalis'</i> <i>Sierkers</i>	licht- rose donkergroen	10,11 12,1	tot 350	zon half-scha- duw	Struikvormig, bloeit in winter op kale hout. Ook voor hoge bakken, dan kleiner.
<i>Robinia pseudacacia</i> <i>'Umbraculifera'</i> <i>Bolacacia</i>	- lichtgroen	-	tot 500	zon half-scha- duw	Decoratief bolvormig boompje. In bak in zomer dagelijks veel water.

8. ONTDEK DE GROENE VINGERS VAN WITTEVROUWEN TE VOET (een half uur) of TE FIETS (een kwartier) VANAF HET GRIFFPARK

1. Bollenhofsestraat in: kijk rechts voor de plantenbakken van de Hennepstraat en de Graanstraat (10 van de 150 die verzorgd worden via de **Plantenbakcommissie Wittevrouwen** (zie www.wittevrouwen.nl/plantenbak) en veel gevelgroen.
2. Via de Vlasstraat en Grasstraat (nog meer plantenbakken en gevelgroen) linksaf naar de Griffkade op natuurlijke wijze beheert door de **Griftkickers**.
3. Aan het einde van de Griffkade rechtsaf en meteen links over het voormalig Diergeneeskundeterrein: de Hoefmederijstraat in, de Poortstraat over en vervolgens met de Veeartsenijstraat. Behalve de grasmat en de bomen wordt hier al jarenlang al het groen **beheerd door bewoners**, zowel individueel als in groepsverband.
4. Bijna aan het eind van de Veeartsenijstraat rechtsaf doorsteken naar de Bollenhofsestraat. Op het pleintje weer grote plantenbakken, met name in het voorjaar een lust voor het oog.
5. Bij de Bladstraat linksaf en gelijk rechtsaf de Zandhofsestraat in. De bewoners hier hebben bijna huis en huis de boomcirkels beplant.
6. Linksaf de Bekkerstraat in, gelijk rechtsaf naar de Gildstraat.
7. En gelijk aan de linkerhand een uitstapje naar de **Binnentuin**. Ook hier weer veel bewonersonderhoud. Erg gewaardeerd als speelplaats voor kinderen.
8. Terug naar de Gildstraat en de eerste weg linksaf de Goedestraat in, met nog meer plantenbakken.
9. De Goedestraat een heel eind doorlopen om de **Bickershof** te bezoeken, een klein park en luthof onderhouden door de gelijknamige bewonersvereniging (zie www.bickershof.nl).
10. Tussen Goedestraat 29 en 27 is de ingang van de Bickershof, maak een rondje door de diverse tuinen, kijk even bij het kunstwerk aan de ingang op de Bekkersstraat en keer terug naar de Goedestraat
11. Rechtsaf teruglopen richting Griffpark, de eerste straat links de Frederikastraat in, met nog meer plantenbakken en gevelgroen.
12. Aan het eind van de Frederikastraat linksaf de Kapelstraat en gelijk rechtsaf de Staalstraat in voor een rondje langs plantenbakken en gevelgroen.
13. Aan het eind van de Staalstraat rechtsaf de Leistraat en weer rechtsaf de Sint Janshovenstraat in .
14. Aan het eind van de Sint Janshovenstraat rechtsaf de Marmerstraat in langs het **Marmergroentje** en speelplaats (ook hier onderhoud door de bewoners).
15. Rechtsaf doorsteken naar de Staalstraat en linksaf en gelijk rechtsaf staat u weer in de Kapelstraat.
16. De Kapelstraat rechtsaf volgen langs plantenbakken en gevelgroen om terug te komen bij het Griffpark.
17. Als u nog energie overhebt, bezoek dan vooral de **Vegetatiemuur**, de **Bloementuin**, de **Natuurkern** en **Boomgaard** in het **Griffpark**, ook hier onderhouden door **vrijwilligers**, en achter de speeltuin de **Groenkapel**.

Route "groene vingers van Wittevrouwen" op de kaart

